

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Passione domini Euangeliu[m]. Dicebat iesus turbis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A q̄ habuit q̄nq̄ panes ⁊ duos pisces: vt ha-
beret in legēda sua. Sed q̄ ḡritur: quot fue-
rūt cōiugē: q̄ forte quinq̄ milia viroz.

Sed cur nō nominant̄ seming: cum tales
hodie plus q̄ viri sequi videant̄ christuz

in audiēdo sermo-
nes: in pceptiōe eu-
charistie: ⁊ in eccle-
siar̄ frequentatione?

Rñdet Theophi-
lus. Scripturē cō-
suetudinē sequitur

hic Joanes: q̄ scri-
ptura solū a vigin-
ti annis vsq̄ ad q̄n-
quaginta numerat

viros ad bella ap-
tos: sicut Moyses
fecit. Tertio queri-
tur q̄s fuit magr̄ et

cocus in cōiugio? **R**ñdet q̄ christus
qui accepit panes
in manus suas: i si

gnū q̄ sua potētia
q̄ creauit celū ⁊ ter-
rā: q̄ gubernat mū-
dū: posset multipli-
care panes: nō no-

uos panes creādo
s̄m Thomā in .iij. parte s̄m: s̄ h̄ia
cētes multiplican-
do: s̄l̄r ex piscibus

quantū volebat. Quarto ḡrit: an panes
illi ⁊ pisces fuerūt optimi ⁊ lapidissimi?

Rñdet Jacob⁹ lanuēsis. Credendum est
q̄ sic saltes in sua specie: ⁊ a simili pbat p

Thyph. sup̄ illud Joānis: vbi christus in
nuptiis mutauit aquā in vinū: vbi sic dicit

Talia sunt christi miracula: vt mltō his
q̄ per naturā sūt speciosiora ⁊ vtiliora si-
ant. Quinto querit: cur nō vinū xp̄inauit

homib⁹ istis: quos sic paut quinq̄ pa-
nibus ⁊ duobus piscib⁹? **R**ñdet q̄ potu-
it esse vt panes ⁊ pisces xp̄ietatē habue-
rint tā cibi q̄ potus: sicut etiā adhuc ho-

die apothecarij sciunt cōficere electuaria
cibi simul ⁊ potus naturā habentia.

Quis ex vobis arguet me
de pctō ⁊c. Joā. viij. h̄istoria
huius euangelij facta est anno
christi. xxxij. p. kalē. Octo. feria

iiij. inditione. v. Ante initū illius euangelij
scribit sanct⁹ Joā-
nes in eodē cap. q̄
iudei dixerunt chri-
sto: Pater n̄r abra-
m est. Dicit eis ie-
sus: Si filij abra-
e estis: opa abra-
e facite. Nūc autē que-
ritis me interficere
hoiēm q̄ veritates
vob̄ locut⁹ sū: quā
audiui a deo: abra-
m non fecit. Et p-
pauca: Vos ex pa-
tre diabolo estis: ⁊
desideria patris ve-
stri vultis facere: ille
homicida erat ab
initio: ⁊ in veritate
nō stetit: q̄ non est
veritas in eo. Tūc
loquit̄ mendaciū
ex p̄p̄is loquit̄: q̄
mendax est ⁊ pater
eius. Tūc imedi-
ate sequitur euan-
gelium hodiernū.

Dominica in passione domi-
ni. Euangelium Joānis. viij. f.
quasi circa finem.

In il-
lo tēpo-
re. Dicebat
iesus turbis
iudeorum et
principibus
sacerdotum:

Quis ex vo-
bis arguet

me de peccato: si veritatem dico vobis: quare non creditis mihi?

Quis ex deo est: verba dei audit:

et cetera.

ergo. s̄ qui enim alios cor-
rigit: debet esse immunis ab illo quod in alio re-
prehendit.

s̄ qui habet dei timorem. s̄ que ad emendatio-
nem vite inducunt.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

et cetera.

Dominica in passione domini

E libenter. Nam qui deum diligit libenter de eo loq̄ audit. **a** **P**ropterea vos nō auditis. id est non recipitis: nec creditis: nec etiam intelligere curatis verba dei de ore meo. **b** **Q**uia ex deo non

gebub principe demonior̄ ejicit demonia **6**
Secundo quia secreta cordium ipso: um frequenter dicebat: et quia aliquādo quēdam alta et profunda loquebatur quē nō intelligebant: propter quod cum arreptivum dicebant et in

q̄s sequitur q̄ si/ tis ex diabolo: non per creationem: sed per imitationem.

Tho. Ex deo nō sunt fm naturam: sed ex deo nō sunt vitio et prava affectio. **c** **R**esponderunt ergo iudei et dixerunt ei: **M**ōne

propterea vos non auditis: quia **6**
s. i. verbis dei cōsentitis. s. ratio. s. filialis amoris et amoris generatione.

e ex deo non estis. **R**esponderunt ergo iudei et dixerunt ei: **M**ōne **6**
s. quasi diceret sic. s. id est partim iudeus: et partim paganus.

bene dicim⁹ nos: quia samaritanus es tu: et demonium habes: **6**
s. cuius virtute miracula facis.

Respondit iesus: **E**go demonium nō habeo: sed honorifico patrem meum: et vos inhonorastis **6**
s. blasphemiam repellit: et se mediatorē et reconciliatorem ex parte iudeor̄ et ex parte gentiliū non negat: quia lapis angularis tam partem iudeorū q̄ partem gentiliū in unitate ecclesie cūstodit: ideo samaritanus cultus dicitur.

Respondit iesus: **E**go demonium nō habeo: sed honorifico patrem meum: et vos inhonorastis **6**
s. ex miraculis et sermone. s. magis et divolūcā hominē me nūcupando. s. illa faciendo ut laudem appetam in statu mortali.

Ego autem non quero gloriam meam. Est qui querat et iudicet. **A**men amen dico vobis: si quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

quis sermonem meum servaverit **6**
s. i. p̄f ut⁹ de illa iniuria quā facitis mihi grat. s. i. verbum dei. s. ope impleverit.

Bo. 4. b. pintonem iudeorum. unde: Non em̄ conutuntur iudei samaritanis. **Lyra.** licet christus esset iudeus genere et non samaritanus: tamen vocant eum samaritanū: quia vulgare erat apud iudeos q̄ homines malos et eis odibiles vocabāt samaritanos. Quis essent iudei: talis autem erat christ⁹ fm reputationē eorum: ideo vocabāt eū samaritanū. **c** **E**t demoniū habes **6**
Lyra. Doc enim dicebant de ipso. Primo propter miracula quē faciebat: q̄ magis artibus imputabant. unde: In beel

presenti: quia vita christi in paupertate et abiectione existens: glorie mundane erat contraria. **1** **E**t qui querat. scilicet deus pater. **m** **E**t iudicet. de illis q̄ me inhonorant vindictam faciendo de ipsis: quod factum est quando in vindictam mortis christi destructa est civitas et templum: et populus occisus est: et captivus per romanos imperatores. **n** **A**men amen dico vobis. i. fidelit⁹: et duplicat ad maiore affirmationē. **o** **S**i q̄s sermē meū servaverit. **Tho.** in corde p̄ fide: i

E ore p constantē confessionē: in opere per bonam operationem. a **C** A dōrē non vide. in eternū. scz eterne damnatiōis. b **D**ixērūt ergo iudei. intelligētes q loqueret de morte corporali. c **N**unc

festū ē q̄ te iactas: et ad vanā gloriā de te
falsa dicis. i. **R**espō. i.e. Si ego. s. in
quātū hō. k. **G**lori. meipsū: gloria
mea nī. est. i. vanum: qđ est falsa gloria.
l. **E**st pat̄ me. ā glo. me. **L**y. p. mira

co. q2. demo. ha.
 Hic est principium

z. y. q. l. prius tm
 opinabamur te ha
 bere demoniū: sed
 nūc sumus certi q
 tua ē: quia nulla fal
 sitas est a deo/ sed
 a diabolo: q̄ est pa
 ter mendaci: p̄bū
 autē tuū est apertū
 mendacium: ad cu
 ius probationē in
 ducūt. d. ¶ Abra
 am inoz. ē t. p. q̄
 tamē sermōne dē
 seruauerunt qui est
 maior virtutis q̄
 sit sermo: tunc:

¶ licet tēporālē s; nō eternā
a mortē non videbit in eternū. **Bi**

¶ ex passione vehementi
b xerunt ergo iudei. Nunc cogno-
scō q̄ in eadē dixisti qd̄ ē a demōne inuante
uimus quia demonium habes:
¶ qui dei verbū adimpleuerunt.

Abraham mortuus est et propheta:
et tu dicis: si quis sermonem meum
et fallacia equivocationis quo ad mortem: quia quæ
dā est tralis: alia eternalis.

seruauerit: mortem non gustabit
 § licet tēporaliter sed nō eternaliter.

in eternum. Nunquid tu maior
 & sanctior & potentior es ad pſtandum.

es pater noster abraam qui mor
tuis est: et prophete mortui sunt.

¶ *ad buciactando ⁊ vanā gloriā querendo*
Quē teipm facis? **R**espōdit ies^{us}

Si ego glorifico meipsum: glo-
ria uaria & inania

ria mea nihil est. Est pater meus
per virtuosa et miraculosa opa q̄ corā cernitis

qui glorificat me quem vos dicitis
 & f. pater q̄ me glorificat per intelligētiā vt bene

tis quis deus nolter est: et no co-
 faceretur. ¶ q: eandem scientiā
 habeo cū eo inquantū deus: et imitoz eū per vir-

gnouistis eum: ego autem noui

eum: et si dixerō: quia non scio
 eum scire & nescire

eum:cro similis vobis mendax:
¶ hec ē vera scia dei: operis boni exhibitio

sed scio eū: et sermonē ei⁹ seruo.

Abraam pater vester exultavit

culorum operatio-
nem: et postea glo-
rificabit per resur-
rectionis et ascen-
sionis gloriam.

In **Q**uez vos
dicitis: quia de
us noster est: et
nō cognouistis
eum. **E**tho. licet p
fidem cognoscerēt
vnum deum: nō tñ
nouerant eum in /
quātum pater: nec
sciebāt eum habes
re filiū naturalem:
hoc enim per chri
stum declarātū fu
it.

it. Unde dicitur:
Pater manifesta/
ui nomē tuum bo/
minibus quos de/
disti mihi.

k ¶ Ego autem
noui eū: et si di-
xero quia nescio
eum: ero similis
vobis mendax.

Ly. sicut estis mē-
daces asserēdo vos
eum agnoscere: cū
tamē eū nō cogno-
scatis: ita essem mē

dar: si assereret me
ipsi iurare. **¶** **S**z
scio eu. et ser. 7c.
i. volūtatē ei⁹ facio
¶ christ⁹ addidit: qz

vera cognitio per
opa demonstratur.
p. 122. p. 22.
nō imitatioe scitatis
s; pagatioe carnis

9 C Exulta. i. ca

Isa. 22, 5 vñ: In semine tuo

benedicent omnes
gentes. f. Et p.
phe. qbus de lo
cut^o ē. g. Ahoz
tui sunt. Sciedū
q̄ chriſt^o loqueba
tur de morte spiri
tualis ipsi autem in
tellegerunt de mor
te corporali.

¶ **Q**uē teipm
facis. s. tu fili car/
pentarij : qz mani/

Dominica in Passione domini

E quadā fiducia et exultatione desiderauit.
a **¶** Ut videret diem meum. id est
 tempus illud incarnationis mee. **b** **¶** **¶** **¶**
 dicit et gaudius est. Thomas. Vidit enim
 Abrahā per fidem: et per spiritū prophe-

tie incarnatione in
 christi futuram. Et

ex hoc gaudius est
 propter redempti-

onem suam et toti-

us generis huma-

ni. **c** **¶** Dixerunt
 iudei ad eum:

Quinquaginta
 annos nōdum

habes et Abrahā
 vidisti. quasi dice-

ret: mēris. Chry-

solto. Quadragin-

ta annos nōdū ha-

bebat: quare tot an-

nos proposuerūt?

¶ Respondet: ppter

delicatā naturę cō-

plexionē: propter

laborum multitu-

dinem: propter il-

lius terre calidita-

tem: etia3 propter

multam paupertā-

tem consūptus et attenuatus: videbatur

maioris etatē q̄ esset. **d** **¶** Dicit eis ie-

sus: Amen amē dico vobis: anteq̄

Abrahā fieret ego sum. Unde Aug⁹.

Nō dicit: ego factus sum: q̄ eius esse nō

incepit: nec dicit fui: quia p̄teritum tem-

pus diuinitas nō habet. Tho. Verbum

presentis temporis maxime cōuenit eter-

nitati: vbi nulla est p̄teritio nec successio:

sed omnia sunt presentia. **e** **¶** Tulerunt

ergo lapides vt iacerent in eum. tan-

q̄ blasphemā. Reputauerunt enim eum

ideo blasphemā: q̄ p̄ferebat se Abrahā:

et eguabat se deo: et ideo volebant eum

lapidare. Sciendum q̄ christus quotidie

lapidatur a malis christianis: quia quot

malas cogitationes quis scienter recipit

in cor suum cum delectatione et consen-

su: q̄ si tot lapides mittit in iesum. **f** **¶** **¶** **¶**

sus autem abscondit se. Lira. nō oc-

cultando se retro parietem: vel aliud hu-

iusmodi: sed virtute diuinitatis se reddē-

do eis inuisibilē. **g** **¶** Et exiuit de tem-

plo. non ex timore: sed ex dispensatione:

quia noluit lapida-

ri: sed crucifigi: tñ

a suis discipulis vt

debat q̄ secuti sunt

eum. Unde Augu-

stinus. Quid ma-

gnum erat vt eos

continuo terra ab-

sorberet: et pro la-

pidibus infernum

daret: sed tunc pa-

tientia erat exercē-

da non potentia:

vt nobis patientię

daret exemplum.

Circa p̄sens euan-

geliz vbi dicitur:

Tulerunt ergo la-

pides: vt iacerent

in eum. Notandū

q̄ Hugo de prato

dicit: q̄ christ⁹ pas-

sus est primo pro

nobis abluendis:

quia magnis fordi-

bus peccatorū inuoluti eramus. vnde di-

citur: Lauit nos in sanguine suo. Secun-

do passus est christ⁹ p nobis redimēdis:

quia omnes sub potestate diaboli tene-

bamur pro debito primorum parentum

ad inferos descendentes: ideo christus se

tradidit vsq̄ ad mortē: vt nos liberaret.

vñ. Vulneratus est ppter iniquitates no-

stras: et attritus est ppter scelera nostra:

et sic christus nos lauit et redemit. In eu-

angel. scilicet aqua ablutionis: et sanguis redē-

tionis. Tertio passus est pro nobis vi-

uificandis: quia omnes in peccatis mor-

tui eramus. vñ Grego. Mortē nostrā. s.

culpę: moriendo destruxit: et vitam. s. gra-

tig: resurgendo reparauit. Exēplū. Sicut

pellican⁹ effundendo sanguinē sup filios

A mortuos resuscitat et viuificat: sic christus per suum sanguinem nos viuificat. **Ps.** Similis factus su pellicano. Quare pro nobis saluandis: quod omnes mortali infirmitate prostrati iaceba-

mus. unde. **D**ixit verbum suum et sanauit eos. **vi.** **Au-** gustin⁹. De latere in passione christi fluxerunt omnia sacramenta que sunt anime languentis efficacissime medicine. Quinto passus est pro nobis ad celum et ciuitatem nostram reducendis et introit tendis: quia omnes epulabamur. **Exem-** plum: sicut rex vin- cens regem iuini- cum suum: qui ter- ram et subditos suos sibi abstulerat: vincit eum cathe- nis in carcere: et bo- na eius diripit: et omnes captiuos quos tenebat libe- rat: et epules ad ci- uitates reducit: sic christus fecit diabo- lo quem in cruce de- bellauit: et in infer- num cathenis vinc- tum misit: et omnes ho- mines quos tenebat captiuos liberauit: et ad celum reduxit.

Postilla **M**aria magdalena et maria iacobi et salome etc. **Mar-** ci. xvi. Historia huius euan- gelij facta est anno christi. xxxij et totide diebus quot fluxerunt a festo nata- lis domini usque ad pascha sequens. vi. ka- len. Aprilis. luna. xvij. inditide. vi. Ante initium illius euangelij scribit sanctus **Mar-** cus: quod ioseph ab arimathia ciuitate acce- pto corpore iesu inuoluit sudone munda:

et posuit in monumento suo nouo quod erat excisum in petra: in quo nondum quis- que positus fuerat: et aduoluit lapidem ad ostium monumenti. **M**aria autem mag- dalena et maria iacobi aspiciebant quo-

poneretur. Et cum transisset sabbatum: maria magdalena et maria iacobi et maria salome etc. In hoc euangelio primo fit mentio de deuotione illarum sanctarum mulierum que fuerunt tres: que dilexerunt christum in vita: quod sequebantur eum: et alie multe mulieres que ministrabant ei de facultatibus suis. Dilexerunt eum etiam in morte: quia sequebantur eum in cruce pendentem. Dilexerunt eum post mortem: ideo vnguenta portauerunt: ut corpus eius vngeretur et hoc est quod dicitur. a. **M**aria magdalena. que fuit soror sancte marthe et sancti **L**a- zari. b. **E**t maria iacobi. que deo-

In die Palmarum. In illo te- pore. Cum appropinquasset iesus hierosolymis et venisset bethphage ad montem oliueti etc.

Hoc euangelium cum sua postilla quere in prima dnica Aduetus.

In die pasche Euangelium. **Mar-** ci. xvi. a. in principio.

Ingentum odoriferum et preciosum. **E**merunt aromata: ut venientes in-

In il-
lo tempore.
Maria ma-
gdalena / et
maria iaco-
bi et salome
emerunt aromata: ut venientes in-

phesilia et vxor ipsius alpheei. c. **E**t sa-
lome. scilicet vxor ipsius zebedei: matris illo-
rum duorum scilicet apostolorum iacobi
maioris et iohannis euangeliste. Et prima
illarum nihil christo attingebat nisi de fi-
de et deuotione: scilicet magdalena. Ali-
que erant mater terere christi: scilicet sorores
Marie virginis. d. **E**merunt aroma-
ta. id est vnguenta aromatica. e. **E**t ve-
nientes. id est ad monumentum. f. **E**t vngerunt
iesum. id est corpus domini iesu quod
de cruce positum viderunt in sepulchro re-
positum. Consuetudo enim erat iudeorum